

Elisabeta POP

Ce scurtă e vara...

Prin anii șaptezeci, am avut – nu numai eu, ci toți actorii orădeni – privilegiul de a colabora cu doi dintre cei mai importanți creatori ai premiei absolute a *Jocului de-a vacanța*, din '38: Sică Alexandrescu și Marcel Anghelescu, amândoi colaboratori ai instituției orădene într-o stagiune foarte bună. Poveștile celor doi ne-au încântat, amănunte neconsemnate în nici o istorie literară, ne-au îmbogățit inimile și mințile în câteva seri de neuitat. Ideea readucerii pe afiș a acestei grațioase comedii lirice mi se pare fericită, chiar dacă, recunosc, așteptam o comedie de Mușatescu în anul dedicat lui...

Oricine s-ar întreba, bănuiesc, ce mai are de comunicat un regizor tânăr – în persoana lui Radu Nichifor – cu această comedie, unui public majoritar tânăr, agreind muzica agresivă, cu decibeli mulți a discotecilor, filmele cu violență maximă, zgomotul și... furia. Cel puțin așa ne explica, nu cu mult timp în urmă, un alt reizor al teatrului, Ion Sapdaru, argumentându-și violența limbajului scenic prin chiar orizontul de așteptare al acestui tineret.

Ei bine, are. El a căutat în piesă, ajutat de Vioara Bara (un scenograf plin de fantezie și neliniște creatoare), acele elemente capabile să rețină, cât de cât, interesul privitorilor contemporani. Și n-aș zice că le-a găsit. Pornind de la câteva replici, Vioara Bara a optat pentru un cadru însořit (se spune că, deși sunt prin Munții Hășmașului sau Gurghiului, au pensionarii „Weber” parte de o zi binecuvântată și însořită. Așa se face că, în scenă, e multă lumină, soare, femeile au umbreluțe, sunt îmbrăcate în rochii ușoare de muselină și dantelă, au părării frumoase, sunt destinate și... descinse parcă dintr-un peisaj cehovian, undeva de la Odesa.

Se pare că, influențați de cadru, unii interpreți imprimă jocului stări excesiv lirice, riscând să edulcoreze neavenit unele momente. Este cazul actriței Angela Tanko, de altfel foarte frumoasă, aeriană cumva, cuceritoare, capabilă să le sucească tuturor bărbaților din pensiunea Weber capul, dar căreia, cu un minim effort, actrița i-ar fi putut adăuga acea energie care îi conferă *Corinei* capacitatea de a-i face pe toți nu doar s-o ascule, ci s-o și iubească necondiționat. În scenele de dragoste cu *Ștefan Valeriu* ea este exact ce trebuie: puțin cochetă, foarte îndrăgostită, tandră, dulce. Cu *Jeff* însă, purtarea ei este incert-ambiguă, iar cu *Bogoiu* nu cochetează, ci se comportă filial.

Cel mai apropiat de o viziune tineresc-contemporană mi s-a părut Dorin Presecan: ușor cinic, dezabuzat, mascând bine sentimentul de iubire ce-și face loc în inima lui, reușind să irite pe toți cu indiferența lui, cu vicleana încercare de a-i rupe, măcar câteva zile de oribilele obligații cotidiene, de deprinderile vieții civile... *Ștefan Valeriu* al său are tot ce-i trebuie: o statură frumoasă, un glas senzual, gesturi mici, sensibilitate bine ascunsă sub masca cinismului și dezabuzării.

O altă reușită mi s-a părut personajul *Madame Vintilă* (Elvira Platon Rîmbu), încă tânără, agresiv-vulgară cât trebuie, făcându-i avansuri lui *Ștefan* (care cochetează cu ea cu infinită dețență, spre a nu jigni și răni sexul slab), dar știind să se retragă cu demnitate. În acest spectacol, ei îi lipsește în totalitate nota ridicolă pe care o are personajul.

Un moment excelent – un veritabil contrapunct la unele scene prea dulcele –, este apariția celor doi *Călători*, la pensiunea Weber. Ei sunt proaspeți însurăței, cam trecuți și cam grăsuții, îmbrăcați în hainele de mire și mireasă, ridiol cât încape, mereu cu mâncarea în brațe, hotărâți s-o găsească pe *domnișoara Weber* și să nu plece nici morți din pensiune. Scenele în care toți ceilalți se solidarizează în a-i convinge pe cei doi că n-au nimerit unde trebuie și că acolo e chiar o casă de nebuni, sunt de un haz autentic, jucate cu aplomb și naturalețe de Mariana Vasile și George Voinese, în apaluzele continue ale publicului.

Bogoiu are în Ion Abrudan un interpret potrivit, secretos și consecvent în tot ce face. Puțin umor în plus însă nu i-ar strica, spre a se pune și mai mult într-o lumină ridicol-candidă. El are însă o tristețe ce îi conferă personajului o notă de profunzime pe care cu greu ai fi găsit-o la personajul lui Sebastian.

Maiorul (Dorul Fărte) este mereu în contratimp cu ceilalți, ascunde un suflet bun, dar și capricii destule. Aparițiile sale sunt pitorești și nelipsite de consistență.

În *Jeff*, actorul Richard Balint încearcă să mai scape de mișcările excesive impuse de numeroasele sale personaje-bufoni (și care, eventual, ar risca să devină manieră de joc) și construiește un adolescent timid și plin de bun-simț, cu ieșiri specifice vârstei, necontrolate, agresive. El este foarte aproape de personaj, mai ales în scenele cu *Stefan Valeriu*; stângăcia (în cele cu frumoasa *Corina*) fiind mai degrabă a actorului, decât a personajului.

Există în trupă un actor ale cărui resurse pentru orice gen teatral se dovedesc inepuizabile. Numele său: Petre Ghimbășan. Aici, în minusculul rol al mecanicului, schițează din câteva linii sigure un hâtru meseriaș ardelean, priceput și vorbăreț, simpatic cât încape. Apariție plăcută este și Codruța Ureche în *Agnes*, mica unguroaică de la pensiune.

Prin scena albă-albă trece, la începutul și la sfârșitul reprezentației, o misterioasă femeie tânără într-o superbă rochie neagră. O femeie care îmi place să cred că nu e chiar *domnișoara Weber*, ci un fel de metaforă, un memento care să ne trezească la realitate: toate vacanțele sunt scurte, iluziile noastre se topesc, ne întoarcem iar la slujbele anoste, la viața plină de greutate, la mitocănie, la mizerie, la praf. Un spectacol, ca și o vacanță, ni se par mereu prea scurte...

Undeva, acolo, între scenă și sală se crease o senzați comună: aceea a libertății interioare, a lenei benefice, a iluziei că ni s-ar mai putea întâmpla și ceva bun într-o lume în care, zi de zi, se petrec numai rele: războaie, acte teroriste, tâlhării, și multă mizerie...

Ah, da... ce scurtă e... vara...

Teatrul de Stat Oradea, Trupa „Iosif Vulcan” – Jocul de-a vacanța de Mihail Sebastian. Regia: Radu Nichifor. Scenografia: Vioara Bara. Cu: Ion Abrudan, Dorin Presecan, Elvira Platon Rîmbu, Doru Fărtec, Angela Tanko, Richard Balint, Codruța Ureche, Petre Ghimbășan, George Voinese, Mariana Vasile, Geo Dinescu. Data premierei: mai 2003.

Omul este și rămâne singur...

Din motive deloc fortuite, chiar aș zice... forțată de faptul că teatrul se află în reparații capitale, tânăra, foarte tânăra regizoare Luisa Brandörfer, venită din Germania, ne-a oferit un spectacol fericit adaptat la condițiile pe care le-a găsit la fața locului, ca să zic așa...